

MINISTERSTWO EDUKACJI I NAUKI

Stanowisko dotyczące petycji w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej regulującej wsparcie psychologiczne dla społeczeństwa poprzez powołanie poradni psychologicznych oraz wprowadzenie nowego zawodu opiekuna zdrowotnego/opiekunki zdrowotnej (Pio-74/21)

W przypadku, gdy dzieci i młodzież, zostaną objęci wychowaniem przedszkolnym, obowiązkiem rocznego przygotowania przedszkolnego, obowiązkiem szkolnym lub obowiązkiem nauki, odpowiednio przedszkole lub szkoła zapewnią im pomoc psychologiczno-pedagogiczną. Wynika to z powszechnie obowiązujących przepisów.

Zapewnienie dzieciom i młodzieży pomocy psychologiczno-pedagogicznej należy do kompetencji dyrektora przedszkola lub szkoły, który w porozumieniu z organem prowadzącym podejmuje decyzje m.in. dotyczące zatrudnienia nauczycieli i specjalistów wykonujących zadania z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Przy zatrudnianiu ww. osób powinny być brane pod uwagę rozpoznane potrzeby uczniów.

Pomoc ta, polega na rozpoznawaniu i zaspokajaniu indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych dziecka/ucznia oraz rozpoznawaniu indywidualnych możliwości psychofizycznych dziecka/ucznia i czynników środowiskowych wpływających na jego funkcjonowanie w szkole¹.

Korzystanie z pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkole jest dobrowolne i nieodpłatne².

Jednocześnie, przepisy prawa oświatowego gwarantują wszystkim dzieciom/uczniom możliwość korzystania z pomocy psychologiczno-pedagogicznej, świadczonej przez poradnie psychologiczno-pedagogiczne, w tym specjalistyczne³. W każdej sytuacji wymagającej wsparcia czy interwencji specjalistów, rodzice/opiekunowie dziecka/ucznia mogą zwrócić się do poradni psychologiczno-pedagogicznej z wnioskiem o przeprowadzenie badań

¹ Zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U. z 2020 r. poz. 1280).

² § 3 ww. rozporządzenia.

³ Zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 lutego 2013 r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 199, z późn. zm.).

dziecka/ucznia i wydanie opinii lub orzeczenia, co pozwoli dyrektorowi przedszkola czy szkoły na podjęcie bardziej ukierunkowanych działań związanych z procesem edukacyjnym dziecka/ucznia.

Do zadań poradni psychologiczno-pedagogicznych⁴ należy m.in. diagnozowanie dzieci i młodzieży, udzielanie pomocy bezpośredniej dzieciom i młodzieży oraz rodzicom, wspomaganie przedszkoli, szkół i placówek.

Udzielanie bezpośredniej pomocy dzieciom i młodzieży oraz rodzicom przez nauczycieli specjalistów w poradniach psychologiczno-pedagogicznych polega w szczególności na:

- 1) prowadzeniu terapii dzieci i młodzieży oraz ich rodzin;
- 2) wspieraniu dzieci i młodzieży wymagających pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- 3) udzielaniu pomocy rodzicom w rozpoznawaniu potrzeb rozwojowych i możliwości psychofizycznych dzieci, rozwiązywaniu problemów edukacyjnych i wychowawczych.

Poradnie udzielają również pomocy nauczycielom m.in. w rozwiązywaniu problemów dydaktycznych i wychowawczych dzieci i młodzieży oraz edukują rodziców i nauczycieli w zakresie ochrony zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży.

Zatem, jeśli uczniowie przygranicznych szkół wymagają wsparcia psychologiczno-pedagogicznego, to takie wsparcie powinno zostać zapewnione.

Ponadto, Ministerstwo Edukacji i Nauki podjęło kolejne działania związane ze zwiększaniem dostępu do pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkołach, zatem, również dla uchodźców z Ukrainy. Już od 1 marca br. publiczne i niepubliczne szkoły podstawowe, ponadpodstawowe i szkoły artystyczne realizujące kształcenie ogólne w zakresie szkoły podstawowej i liceum ogólnokształcącego mogą realizować zajęcia specjalistyczne z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej w dodatkowym wymiarze godzin⁵.

Na ten cel zabezpieczono 180 mln zł.

Planuje się, że od 1 września br. rozpocznie się wdrażanie pierwszego etapu standaryzacji zatrudniania w przedszkolach i szkołach nauczycieli psychologów, pedagogów, logopedów, terapeutów pedagogicznych i pedagogów specjalnych. Rozwiązania prawne w tym zakresie uwzględnione są w *projekcie ustawy o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw*, nad którym

⁴ § 10 ust. 3 i § 11 ww. rozporządzenia w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych.

⁵ Zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 8 lutego 2022 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (Dz.U. z 2022 r. poz. 339).

obecnie trwają prace w Sejmie RP (Druk 2096)⁶. Wymiar zatrudnienia będzie uzależniony od liczby uczniów w przedszkolu lub szkole. Na ten cel w 2022 roku zabezpieczono 520 mln zł.

Ponadto, w przygotowywanym w Ministerstwie Edukacji i Nauki *projekcie ustawy o wsparciu dzieci, uczniów i rodzin*⁷ uwzględniono przepisy określające zadania doradcy rodziny. Planuje się, że doradcy rodziny będą zatrudniani w szczególności w poradniach psychologiczno-pedagogicznych, a do ich zadań będzie należało m.in.:

- 1) przekazywanie rodzicom i opiekunom faktycznym dzieci i uczniów oraz pełnoletnim uczniom informacji o przepisach prawa i wynikających z nich możliwości wsparcia dzieci i rodzin, w tym praw rodzicielskich;
- 2) prowadzenie konsultacji i poradnictwa dla rodzin, w szczególności w zakresie zapewniania wsparcia psychicznego oraz kształtowania prawidłowych zachowań i postaw zdrowotnych;
- 3) organizowanie warsztatów i szkoleń oraz form wymiany doświadczeń i wsparcia dla rodzin.

Projekt ustawy wkrótce zostanie skierowany do uzgodnień i konsultacji publicznych.

Biorąc pod uwagę aktualnie obowiązujące przepisy prawa oświatowego oraz procedowane zmiany w zakresie zwiększenia dostępności do pomocy psychologiczno-pedagogicznej w jednostkach systemu oświaty, zapewnienie odpowiedniego do potrzeb dzieci i młodzieży, a także rodziców i nauczycieli, wsparcia jest systemowo zabezpieczone.

Z tego względu wdrażanie rozwiązań zaproponowanych w petycji w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej regulującej wsparcie psychologiczne dla społeczeństwa poprzez powołanie poradni psychologicznych oraz wprowadzenie nowego zawodu opiekuna zdrowotnego/opiekunki zdrowotnej (Pio-74/21) nie jest uzasadnione.

⁶ <https://www.sejm.gov.pl/Sejm9.nsf/druk.xsp?nr=2096>

⁷ <https://www.gov.pl/web/premier/projekt-ustawy-o-wsparciu-dzieci-uczniow-i-rodzin2>